

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/171131,VI-Historyczny-Rajd-Rowerowy-IPN-Sladami-Polakow-z-Gdanskic-h-Wyzyn-Pszczolki-Pru.html>
24.04.2024, 22:35

VI Historyczny Rajd Rowerowy IPN „Śladami Polaków z Gdańskich Wyzyn” - Pszczółki-Pruszcz Gdański, 24 września 2022

Już po raz szósty miłośnicy jednośladów mieli okazję zmierzyć się z trasą rajdu rowerowego, organizowanego jak co roku przez afiliowany przy Oddziale IPN

Gdańsk Historyczny Klub Turystyczny „Szlakami Pamięci”. Tym razem udaliśmy się na teren byłego powiatu Gdańskie Wyzyny, który obok Sopotu był największym skupiskiem Polaków w Wolnym Mieście Gdańsku. Edukacyjnym celem rajdu było uczczenie pamięci naszych rodaków, którzy w latach 1920-1939 walczyli na tym terenie o polskość.

24 września 2022 roku wyruszyliśmy z Pszczółek do Pruszcza Gdańskiego skrajem malowniczej Wysoczyzny Gdańskiej, mijając po drodze miejscowości pogranicza kociewsko-kaszubskiego: Sobowidz, Gołębiewo, Ełganowo, Trąbki Wielkie, Trąbki Małe, Kłodawę, Żukczyn, Rusocin.

Wśród atrakcji historycznych na trasie ponad 40-kilometrowego Rajdu znalazły się m.in. stara kamienica z widniejącymi nad wejściem oryginalnymi herbami Polski i Wolnego Miasta Gdańska (Sobowidz), budynki polskich ochronek i placówek oświatowych Macierzy Szkolnej w Wolnym Mieście Gdańsku (Ełganowo, Trąbki Wielkie), gmach niemieckiej Szkoły Senackiej WMG (Ełganowo), sztandar Szkoły Polskiej Gdańskiej Macierzy Szkolnej w Ełganowie ufundowany w maju 1939 roku (w czasie wojny ukryty przez niemiecką rodzinę na znak solidarności z Polakami) oraz budynek więzienia, w którym przetrzymywano Polaków we wrześniu 1939 roku (Pruszcz Gdański).

Uczestnicy mieli również okazję poznać dramatyczne losy Anny Burdówny, polskiej harcerki i nauczycielki z Szymankowa i Trąbek Wielkich oraz ks. Roberta Wohlfeila, proboszcza kościoła rzymskokatolickiego w Kłodawie, męczennika II wojny światowej. Mogli również podziwiać pięknie wyremontowany budynek neogotyckiego dworca kolejowego w Pszczółkach, a także przejechać po torowisku dawnej linii kolejowej łączącej Tczew, Pszczółki, Skarszewy i Kościerzynę.

W dwóch miejscach na trasie zapłonęły biało-czerwone znicze: pod obeliskiem upamiętniającym wysiedlenia Polaków z Ełganowa w 1939 roku oraz przy tablicy poświęconej Kunegundzie Pawłowskiej, polskiej działaczce oświatowo-kulturalnej w WMG, zamęczonej w niemieckim obozie Bergen-Belsen.

Losy Polaków z powiatu Gdańskie Wyżyny w okresie Wolnego Miasta Gdańska z wielką pieczołowitością przybliżyła uczestnikom Karolina Masłowska (IPN Gdańsk). O dziejach kolejnictwa i rozwoju dróg żelaznych w północnej części Kociewia ze swadą opowiadał Bartosz Januszewski (IPN Gdańsk).

Ostatnim punktem na trasie był pięknie odrestaurowany podcieniowy żuławski Dom Wiedemanna w Pruszczu Gdańskim. Dzieje zabytku a także losy Polaków z Pruszcza w pierwszej połowie XX wieku zaprezentował dyrektor placówki, Bartosz Gondek.

Po posiłku regeneracyjnym odbył się krótki quiz historyczny, którego laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody. Każdy z uczestników otrzymał ponadto okolicznościowy dyplom, rajdową koszulkę oraz szereg innych upominków. Fundatorami nagród był Instytut Pamięi Narodowej Oddział w Gdańsku, a także partnerzy wydarzenia: Urząd Gminy Trąbki Wielkie i Miasto Pruszcz Gdański, którym serdecznie dziękujemy za okazane wsparcie.

